

Cinc anys d'activitat cultural del Centre Excursionista de Catalunya.— Aquests darrers anys, el Centre Excursionista de Catalunya ha prosseguit la seva il·loable tasca cultural, que ha desplegat en molt diverses direccions. Així, entre les conferències organitzades referents als nostres temes d'estudi, cal recordar la dedicada a la llegenda del drac de Sant Llorenç del Munt, per Joan Turull (1951); a Eivissa, per Pierre Deffontaines (1951); als jardins particulars de Barcelona, per Jeroni Martorell (1951); a la fauna i la flora en la cançó basca, pel P. J. A. Donostia (1951); a la geografia històrica del Pla de Barcelona, per Agustí Duran i Sanpere (1951); a la Barcelona dels Reis Catòlics, per F. A. Vilarrúbias (1952); al *Diccionari Català-Valencià-Balear*, per Francesc de B. Moll (1952); a la muntanya en la literatura catalana, per Josep Romeu (1952); a l'àmbit geogràfic de les llegendes, per Esteve Albert (1952); als talaïots de Menorca, per Josep Mascaró (1953); als vells carrers de Barcelona, per Pau Turulla (1954); al pintor Antoni de Viladomat, per Santiago Alcolea (1954); a Andorra, considerada com la més dura jornada excursionista de Jacint Verdaguer, per Josep M. Bordas (1954); a la fesomia geogràfica i humana de les comarques naturals, per Francesc Gurri (1954); als mestres de la pintura catalana durant els darrers setanta anys, per Francesc Serra (1954); a la figura d'Apelles Mestres, per Josep Font i Solsona (1954); als orígens dels cognoms i de l'heràldica, per Ramon Piñol i Andreu (1954); a l'illa de Menorca, per Joaquina Comas (1954); a les festes populars del cicle nadalenc, per Josep Font i Solsona (1924); a les escoles catalanes de pintura romànica, per Josep Gudiol (1955); al cor de la catedral de Barcelona, per Joan Subias (1955); a Menorca, per Josep Mascaró (1955); a la pintura dels segles XVI i XVII en el Museu del Louvre, per Frederic P. Verrié (1955); a la primera zona d'urbanització de la Mediterrània (de Cartago a Le Corbusier), per Pierre Deffontaines (1955); a alguns aspectes desconeguts de la vida de Verdaguer a Vallvidrera, per Josep Pereña (1955); als passos de sant Vicenç Ferrer a Barcelona, per Josep Font i Solsona (1955); a les escultures del Museu Marés (1955), així com les diverses dedicades a la numismàtica hispànica, per Pere Vegué (1955).

Així mateix, han estat organitzats diversos cicles de conferències, entre els quals hem de fer esment dels referents a geografia muntanyenca a càrrec de Pere Blasi (1951); a la història de l'art català, a càrrec de Frederic P. Verrié, Miquel Tarradell, Josep Font i Solsona, Josep M. Madurell, Cèsar Martinell, Pere de Palol, A. Cirici i Pellicer i Josep Colomines (1951-54); a folklore, a càrrec d'Aureli Capmany, Josep Font i Solsona, Eduard Guardiola i Joan Amades (1951-53); a geografia, a càrrec d'Antoni Bescós, R. Candel, E. Albert, P. Joan Canyigueras i Ramon Vinyeta (1951-53); a Barcelona, a càrrec, entre d'altres, d'Agustí Duran i Sanpere (1952); a geografia literària, a càrrec, entre d'altres, de Joaquim Santasusagna (1953).

Algunes sessions solemnes foren dedicades a commemorar el setanta-cinquè aniversari de la fundació del Centre (1951), els cinquanta anys de la mort de Jacint Verdaguer, amb la intervenció de Josep M. de Casacuberta (1952); a la figura de Narcís Oller, amb la participació de J. Oller i Rabassa, Josep Iglésies i F. Duran i Cañameras (1955). Cal no oblidar, encara, les sessions necrològiques dedicades a la mort d'Aureli Capmany (1954) i d'Antoni Palau (1955).

Simultàniament, foren fetes diverses visites culturals a Barcelona i a algunes contrades catalanes, projeccions de films artístics cedits per institucions estrangeres o científiques, exposicions i concerts.

Al costat d'aquestes tasques culturals, el Centre ha prosseguit les seves activitats merament excursionistes, de les quals no hem de donar compte ací.— F. DURAN I CAÑAMERAS.

El Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada.— L'any 1945, uns quants estudiosos igualadins es delien per encomanar a tothom llur neguit intel·lectual, i per això organit-

zaren el grup Anabis, promotor de conferències, exposicions i tertúlies literàries i científiques. L'èxit d'aquella campanya engendrà aviat el Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada (C.E.C.I.), constituït oficialment el dia 24 d'agost de 1947 sota el patrocini del Municipi. Una de les aspiracions màximes del C.E.C.I. era la creació d'un Museu a Igualada (ciutat i comarca) per tal d'acollir-hi totes les manifestacions culturals i artístiques i, fins i tot, industrials o mercantils que poguessin servir per a la història local en tots els aspectes. Tot seguit començaren les tasques per a aplegar objectes destinats al Museu futur. L'octubre del mateix any 1947 hi ingressaven les primeres peces: algunes imatges religioses salvades de la revolució iconoclasta (1936-1939). L'entusiasme dels primers moments no minvava pas; cada setmana s'anava perfilant millor el contingut de les sales diverses i, al cap de pocs mesos, hom podia visitar-lo profitosament. El 4 de juliol de 1948, la S.C.E.H. hi celebrava la sessió de final de curs: el Sr. J. de C. Serra i Ràfols féu la lliçó de clausura.

Per a estrenar oficialment el Museu fou triada una diada ben igualadina: el 6 de juny de 1949, perquè aquell any s'esqueia en dilluns de Pasqua Granada, com el dia de la victòria al Bruc contra els napoleònics (1808). Des d'aleshores el Museu creix sense parar i amb tanta puixança, que el 13 de juny de 1934 hom pogué inaugurar a les seves sales el Museu de la Pell, tercer d'Europa i únic a la Península (a més del Ledermuseum d'Offenbach, a Alemanya, n'hi ha un altre a Londres; però actualment el Museu de la Pell igualadí ja ha assolit el segon lloc en importància dins Europa, per no dir a tot el món). Les seccions del Museu d'Igualada són: 1) Folklore, 2) Art antic, 3) Arqueologia i Ciències Naturals, 4-6) Art modern, 7) Galeria d'igualadins il·lustres, 8) Cartografia, 9-10) Indústria tèxtil, 11) Sala Emili Vallès, 12) Arxiu històric, Biblioteca i Hemeroteca comarcal, 13-16) Museu de la Pell. Les publicacions del C.E.C.I. passen de la trentena; esmentem només com a característiques: 1947, *Jaume Caremar*, per Joan Mercader; 1948, *Extensió de la Comarca d'Igualada*, per Josep Iglésies; 1949-1950, *Miscel·lània Aqualatensis*; 1952, *Llibre de la Mostaçaferia*, per Gabriel Castellà; 1955, *Flora i vegetació dels encontorns d'Igualada*, per S. Llena del Gelcèn. A més, uns quants catàlegs bibliogràfics (autors i temes comarcals, amb més d'un miler de cèdules; premsa periòdica; índex de publicacions històriques), *Guia dels arxius igualadins*, *Índex onomàstic de la Història d'Igualada de Mn. Segura*, *Annals de la Cultura igualadina* (1954 i 1955), biografies (entre les de pintors, cal esmentar la de Gaspar Camps, per Antoni Carner). Cada curs del C.E.C.I. és inaugurat en un lloc divers de la rodalia d'Igualada: Capellades, Carme, Castellolí, Collbató, Copons, Montserrat, Òdena, Piera, la Pobla, Santa Coloma de Queralt. Els cursos acaben amb una sessió plenària a Igualada. Alguns anys és publicada la Memòria corresponent. En tots aquests actes hi ha parlaments científics reglamentaris. A més de les conferències, exposicions, diversos salons d'artistes igualadins, i curssets d'Història, Geologia, Arqueologia, etc., el C.E.C.I. ha organitzat grups filials d'excursionisme, art, cinema, música, goigs i folklore; ha creat alguns patronats especials: Museu de la Pell, Castell de Claramunt, Tossa de Montbui; ha donat protecció moral per a la conservació del Patrimoni Artístic i restauracions tan importants com el retaule de Rubió (segle XIV) i l'ermita pre-romànica de Montbui; ha revalorat els arxius municipal i notarial, etc. El C.E.C.I. ha après lliçons interessantíssimes d'altres entitats catalanes que han triat Igualada i el seu museu per a celebrar-hi alguna sessió extraordinària. A més de la S.C.E.H., ja esmentada, cal recordar la Fundació Bosch i Cardellach, de Sabadell, amb la sessió acadèmica del 20 de juny de 1953. Però l'empenta cultural del C.E.C.I. també ha transcendit fora d'Igualada: no solament amb l'intercanvi de publicacions i visites, sinó sobretot amb la creació de les Assemblees Intercomarcals. L'any 1950 organitzà a Martorell la I Assemblea Intercomarcal del Penedès i Conca d'Òdena, en col·laboració amb els nuclis culturals de Vilafranca i Vilanova i la Geltrú; les Actes i Comunicacions foren editades a Igualada el 1952.

Cal destacar-ne els estudis notabilíssims d'A. Duran i Sanpere, Josep Iglésies, Joan Mercader, Pere Bohigas, etc. Després d'aquesta I Assemblea hom n'ha celebrades d'altres a Santes Creus (1953) i Cervera (1955). La llista de tots els personatges no igualadins que han honorat el C.E.C.I. amb llurs parlaments i conferències seria massa llarga. Donem-ne uns quants noms d'entre els que no han estat esmentats encara: Lluís Pericot, Miquel Coll i Alentorn, Mn. Josep R. Bataller, F. Maspons i Anglasesell, Ferran Soldevila, Joan Ainaud, Cèsar Martinell, Mn. Josep Sanabre, Mn. J. Llorens, J. Vilà i Valentí, Josep M. de Casacuberta, R. Capmany, F. Vidal i Burdils, Delfí Dalmau, Artur Martorell, J. B. Roca i Caball, etc. — IGNASI M. COLOMER.

Congressos.— La S.C.E.H. ha estat representada o ha tramès la seva adhesió als següents congressos:

IV Congrés Internacional de Ciències Onomàstiques: Uppsala, 18-21 agost 1952 (Delegat: A. M. Badia i Margarit).

VII Congrés Internacional de Lingüística: Londres, 1-6 setembre 1952 (Adhesió).

IV Congrés Internacional de Ciències Antropològiques i Etnològiques: Viena, 1-8 setembre 1952 (Delegat: P. Bosch i Gimpera).

XXXI Reunió d'Història del Ressorgiment Italià: Màntua, 21-25 setembre 1952 (Delegat: J. Vicens i Vives).

II Congrés Panafricà de Prehistòria: Alger, 29 setembre-4 octubre 1952 (Delegat: P. Bosch i Gimpera).

V Congrés d'Història de la Corona d'Aragó: Saragossa, 4-12 octubre 1952 (Delegats: R. Aramon i Serra, F. Soldevila i J. Mercader).

VII Congrés Internacional de Lingüística Romànica: Barcelona, 7-10 abril 1953 (Delegats: R. Aramon i Serra, P. Bohigas, A. M. Badia i Margarit, J. Carbonell i E. Hernández Roig).

IX Congrés Internacional d'Estudis Bizantins: Tessalònica, 12-25 abril 1953 (Adhesió).
Congrés de la Federació Històrica del Llenguadoc Mediterrani i del Rosselló: Perpinyà, 16-17 maig 1953 (Delegat: J. Ainaud).

II Assemblea d'Estudis Comarcals: Santes Creus, 31 maig 1953 (Delegat: J. Mercader).

I Congrés Arqueològic del Marroc Espanyol: Tetuan, 22-26 juny 1953 (Delegat: M. Tarradell).

III Congrés Arqueològic Nacional: Galícia, 18-27 juliol 1953 (Delegat: E. Serra i Ràfols).

V Congrés Internacional d'Estudis Sards: Càller, 6-15 setembre 1953 (Delegat: F. Soldevila).

IV Congrés Internacional de Ciències Prehistòriques i Protohistòriques: Madrid, 21-27 abril 1954 (Delegats: J. de C. Serra i Ràfols i M. Tarradell).

CXII Congrés Arqueològic de França: Perpinyà - Girona - Besalú - Narbona, 24-29 maig 1954 (Delegat: J. Ainaud).

II Congrés de la Federació Internacional d'Associacions d'Estudis Clàssics: Copenhaguen, 23-28 agost 1954 (Adhesió).

V Congrés Internacional d'Arqueologia Cristiana: Ais de Provença, 13-20 setembre 1954 (Delegat: J. Ainaud).

II Congrés Internacional d'Estudis Pirinencs: Luchon - Pau, 21-25 setembre 1954 (Delegat: A. M. Badia i Margarit).

VI Congrés Internacional d'Estudis de l'Alta Edat Mitjana: Alemanya - Holanda, 31 agost - 9 setembre 1954 (Adhesió).

VI Congrés de la Federació Internacional de Llengües i Literatures Modernes: Oxford, 9-15 setembre 1954 (Adhesió).

V Congrés Internacional de Ciències Onomàstiques: Salamanca, 11-15 abril 1955 (Delegats: R. Aramon i Serra i A. M. Badia i Margarit).